10de JAARGANG — CURAÇAO DEN 21n. JANUARI 1893 — N° 473

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 1[illegible].

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,- pa anja.
Un number só fl. 0.25.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl 0,50, cada regel mas fl. 0.07½.

EEN TENTOONSTELLING TE ROME

Onze lezers weten, dat er sedert eenigen tijd sprake is van een tentoonstelling te Rome. Hierover schrijft de *Moniteur* ongeveer het volgende. Een groep mannen van den vooruitgang, op hervorming van Rome uit, en met zekeren Baccelli aan de spits, hebben een plan opgevat, den 25sten verjaardag der inneming van Rome te vieren met eene deels nationale, deels internationale Tentoonstelling van kunst en nijverheid. Die het plan hebben opgevat en gevormd, hebben een dubbel doel voor oogen: eerstens willen zij den Paus en de Katholieken weer eens plagen en voorts de wonderen van het derde Rome voor de blikken der gansche wereld uitstallen. Want die goede menschen zijn onnoozel genoeg om te meenen, dat Rome eene piëmonteesche schepping is en dat de toeloop van vreemdelingen in de Eeuwige Stad zijn verklaring vindt in de *Via Nationale*, de *Corso Vittorio Emanuele* of de *Prati* di *Castello*.

Maar het plan kon niet doorgaan. Toen kwam Baccelli op een kostelijken inval: de gemeenteraad van Rome moest het plan overnemen. Zijne ijverige pogingen hebben echter nog maar een betrekkelijk succès gehad. De vorige Romeinsche Syndicus, de hertog Caetani verklaarde zich van meet aan ertegen, dat de gemeenteraad zou meewerken aan de tentoonstelling van Baccelli en was blijde eene gelegenheid te hebben om zich terug te trekken. Zijn opvolger, prins Ruspoli, poogde zich handiger te toonen door wat te geven en te nemen. Hij wist zeer goed, dat de Katholieke Raadsleden nooit hunne stem zouden geven aan zulk een openlijk tegen den Paus en hun kiezers gericht plan. Hij maakte, als geslepen staatsman een schrandere combinatie, die, naar hij hoopte, iedereen tevreden zou stellen. Om aan de tentoonstelling het karakter eener demonstratie tegen het Vaticaan te ontnemen, wilde hij ze tot een ander jaartal uitstellen. Prins Ruspoli legde in vertrouwelijke gesprekken deze denkbeelden bloot en de dagbladen verspreidden die. Nadat hij bezit had genomen van zijn zetel als Syndicus, bekrachtigde hij dit plan officieel. Natuurlijk kon prins Ruspoli niet ronduit zeggen, dat hij de tentoonstelling tot later dan '95 wilde uitstellen: hij nam zijn toevlucht tot kunstgrepen en uitvluchten. "Rome," zeide hij, "moet zijne gasten waardig kunnen ontvangen en dus dienen de groote bouwwerken, die reeds begonnen zijn, eerst voltooid. Het volk heeft de oprichting van luisterrijke gedenkteekenen bepaald; maar bepalen is niet genoeg, uitvoeren is de zaak."

Dat zijn gulden woorden en zij strekken den heer Ruspoli zeker tot eer. Ongelukkiger wijze evenwel is zeggen nog altoos gemakkelijker dan doen, vooral als, gelijk in het gegeven geval te Rome, de zenuw zoowel van het bouwen als van den oorlog, d. i. het geld, geheel en al ontbreekt. Indien het prins Ruspoli ernst is met de bewering dat de tentoonstelling niet kan gehouden worden vóór de voltooiing der begonnen werken (o. a. van het monument van V. Emmanuel, het paleis van Justitie de kade van den Tiber etc.), dan is de welbekende Sint-Jutmisdag die der expositie. Genoemde bewering is geheel en al een euphemisme voor: „daar komt niets van." Want met den huidigen crisis komt zulk een onderneming in geen drie jaar klaar.

Er zijn echter kwaadsprekers die in de houding van prins Ruspoli niet anders willen zien dan een list, en in zijn belofte om den datum der Tentoonstelling te verschuiven een poging om de katholieke raadsleden in kiezers om den tuin te leiden. Maar in dat geval zal hij in eigen strikken gevangen worden. Want onder de gegeven omstandigheden zou de groote Tentoonstelling van kunst en nijverheid te Rome uitloopen op een weergaloos fiasco en in spotgalch verdwijnen, of slaagde ze zelfs maar ten deele, dan zou de Romeinsche gemeente geldelijk ten onder gebracht zijn. En dan zou de rol van medeplichtigen en dupen der droevige historie door geen Katholieken maar door liberalen en officieuzen gespeeld worden. De Romeinsche bevolking zoude het eindgelag betalen en het slachtoffer wezen.

Het denkbeeld eener tentoonstelling te Rome berust op een grove dwaling en een onvergeeflijke begripsverwarring. Men gaat uit van de gedachte, dat Rome een moderne hoofdstad is en het industrieele leven er een even krachtige vlucht zou kunnen nemen als elders. Nu is echter zulk een meening in volkomen tegenspraak met de topografische en economische omstandigheden der Eeuwige Stad. De Italiaansche regeering beijvert zich de providentieele en historische bestemming van Rome te veranderen; klaarspelen zal zij dat nimmer.

Een industrieel Rome, een handels-Rome is onzin: Rome is tegelijk meer en minder dan dat. Men kan hier de rethorica gerust met vrede laten, want het is klaar als de dag, dat Rome te willen moderniseeren en americaniseeren gelijk staat met het onttronen, en verminkt en verfoeilijk te maken.

Over het werk der heeren uit den eersten tijd der middeleeuwen, die van de monumenten van het heidensche Rome vestingen en forten maakten is en wordt nog moord en brand geroepen en de prinsen, die in het Collegium en Forum rijke steengroeven zagen en anders niet, worden voor barbaren gehouden, edoch de Italiaansche Regeering is nog onverstandiger, en verwaander in haar plannen: zij streeft er niet alleen naar Rome te laiciseeren maar wil het bovendien *anticlericaliseeren*, het woord vinde genade bij den lezer: het is dragelijker barbarisme dan de zaak, die het uitdrukt.

Het is overbekend tot wat fraaie gevolgen dit stelsel geleid heeft: Rome zal er langzamerhand de hoofdstad van ellende en broodsgebrek door worden.

De Tentoonstelling van 1895 of 1896 zal aan die waarheid niet veel veranderen, integendeel zij zal er, vreezen wij, de bevestiging van zijn.

"GARROTTERS."

Men schrijft uit Londen aan de *N. R. Ct.*:

Over het algemeen is de openbare veiligheid te Londen, onder de omstandigheden van tijd en plaats, merkwaardig groot. Onze politie heeft te bewaken eene oppervlakte van nagenoeg zeven-honderd vierkante mijlen (Engelsch), bevolkt met een zielental dat vermoedelijk vijf millioen te boven gaat. En die politie is slechts 15.000 man sterk! Kort men nog op dat geenszins overgroote cijfer de percentage der dienstdoende agenten, inspecteurs enz. in openbare gebouwen en de verschillende politie-bureau's: brengt men voorts in rekening het getal zieken en nietdienstdoenden (zelfs de ijverigste en krachtigste politieman heeft nu en dan rust noodig), zoo kan men veilig ramen, dat nooit meer dan 7500 dienders en inspecteurs de openbare veiligheid binnen den kring van 15 Engelsche mijlen rondom Charing Cross in hunne hoede hebben.

Dit alles in het oog houdende, herhaal ik, dat Londen, onder de groote wereldsteden, eene der veiligste plaatsen is. Wat zulks mogelijk maakt, is onbetwistbaar de medewerking eener practische en verlichte burgerij, opgekweekt in de stad van eigen hulp en zelfregeering. De Engelschman, de Londenaar vooral, bezorgt zijne politie persoonlijk. Hij roept slechts zelden den bijstand van een gerechtsdienaar in, wanneer hij een waakhond heeft en een geladen revolver, voor den inbreker; en hij vertelt dat rond waar hij kan, opdat het bekend worde. Op straat, 's avonds, voert hij een degenstok of knuppel met zich, en wee den

---

FEUILLETON.

PICARDÍA

George Morin ta un bon sujeto. I cerca toer e cualidadnan koe él ta posedé, él tin ademús e ventaja di tin un basta bon posición.

El no ta rico i él no ta posedé tampoco asina tanto, pa por biba sin trahá, ma ya na morto di su tata i mama él por a disponé riba un bon dos pida terreno. un par di viña i seis mil franc na placa. Un posición semejante ta doena un hende cierta comodidad na coenucoe.

George tin un roemán homber, yamá Andrés, koe a sinti vocación pa sacerdocio i él a drentá den Sociedad di Jesús.

Na época koe nos relato ta principiá, George Morin tabata cordá seriamente arriba pa contraé matrimonio; justamente él a hací conocí coe un muchá muger bon educá, yamá Lucía Fontange.

Poco tempoe después di nacimiento di Lucía, su mama a enviudá i bien pronto él a contraé un segundo himeneo coe un homber ya anciano, koe, por consiguiente, a toemá mayormente encargo di Lucía su educación i administración na mes tempoe di herencia dje promer esposo di su muger, en cuanto lo ke tabata adjudicá na Lucía. E cantidad aljí, un diez mil franc más ó menos, ta consisti na cas, algún terreno i algún suma poné na hipoteca. Notario dje cantón, Decourchêne, mester administrá e biennan. E padrasto tabata un homber verdaderamente benigno, un bobo, casi nos por bisá, koe tabatin un confianza ilimitá den toer hende. E candidez aljí den negocio, koe semper nos tin di habri wowo mirá bon, lo hungéle sin embargo mala partida. Ya nan a doenéle diferente bê di conocé koe, pa un notario, Ducourchêne ta un hombor di un carácter demasiado negligente, i koe p'esai él mester tené bon cuidao; ma nos bon homber no kier a tendé, él no kier a poné fe den e concéhonan sincero di su amigoi conocirnan, koe ordinariamente él tabata respondé coe un simple aire di indiferencia, i cordando den di él mes:

"E hendenan aljí di coenucoe ta keré semper koe nan ta víctima di mala fe, i pa nan, kende koe ta presentá su mes coe decencia i ta cumplí coe su palabra, ta un pícaro."

Jobard, preceptor di Lucía, tabatin igualmente e mes confianza ilimitá den e notario, i no t'éle sô tabata dje opinion aljí, como Mr. Decourchêne tabata comportá su mes toer bon i te ainda él no a doená ni un sola prueba di duda fundada, en cuanto su menos bon administración. Duranti minoría di Lucía, él a poné su placa na obligación sólida, i semper interés a ser pagá coe regularidad riba día di vencimiento; toer cos anto tabata marchá asina bon posible.

Com George Morin a haljá conocí coe Lucía, esai no ta cuestión; cuestión principal ta, koe nan ta stimá otro, i nan matrimonio ta fijá.

Bonita pareja. Toer dos ta posedé algo, bon instruí, coe bon carácter; ¿ kiko hende por deseá más?

Aunke George tin diez anja más koe su esposa, hende lo no por a ripará esai. I ta te hasta bon, pasobra e diferencia di edad ta hací George más serio den manejo di su interesnan, Lucía más sumisa i yená di esperanza den porvenir. Si ya George, den curso di su vida, a experimentá hopi hechoe koe ta haciéle cargá desconfianza den toer cos, Lucía, al contrario, tin coe su poca experiencia un confianza ilimitá den toer hende koe no a doenéle prueba koe nan no ta merecéle.

Después di matrimonio, biennan di Lucía a ser entregá na su esposo, i e joven pareja a drentá inmediatamente na posesión di un bonita suma, sin contá algún pida terreno di no mucho valor, pasobra belasting tabata hopi, i e último anjanan nada provechoso pa agricultornan koe tabata quejá di tempoe.

Pa e motivonan aljí nan a resolvé, no pa valor dje propiedadnan, di reduci nan chiquita posesión na placa.

George Morin no kier a poné e suma na banki; ¿ ma kiko hací coe n'éle? Esai tabata doená nan hopi di cordá; Lucía tabatin miedo pa ladrón, George, pasobra e cantidad tabata droemi morto sin ganá interés.

Na fin di hopi deliberación, nan a juzgá lo mejor koe, tan pronto presentá ocasión, George lo bolbé empleá e placa na terreno.

Enteramente di improviso nan a haljá un bon ocasión.

Na toer murâljanan tabatin grandi biljete fihá, i den toer periódico a parcé grandi anuncio, koe bien pronto lo ser vendé un magnífica estancia coe terreno circunvecino koe, pa su grandi extensión lo ser adjudicá na diferente pida pida.

Atención di George a cai riba un gran pradera, evaluá pa nueve mil franc. Esai tabata un famoso cos p'éle; poco gasto pa mantenéle i un producto anual coe toer seguridad. Ya de antemano él ta-

bandiet. die hem aandurft. Desnoods verdedigt hij zich met de vuist, en met de knokkels van een stoeren Engelschman valt niet te gekken.

Bovenal mijdt de fatsoenlijke Londenaar verdacht gezelschap en de *quartiers excentriques* dezer hoofdstad, althans zonder geleide. Het is hier de regel, dat men, op straat aangesproken, waar en door wien ook nimmer antwoordt, hoe onwellevend zulks ook schijnen moge.

De meeste gevallen van straatroof en straatmoord zijn hier, als men de vergrijpen van een *Jack the Ripper* en dergelijken uitzondert, het rechtstreeksche gevolg van onachtzaamheid der slachtoffers. Wie in de zoogenaamde *Borough*, de groote misdadigerswijk bezuiden de Theems, in de buurten van St. Giles Whitechapel, Lambeth — de armoedigste en wanhopigste binnen Londen — rondloopt als een net gekleed heer, met zware gouden horlogeketting of ringen; wie in verdachte kroegen aldaar met geld rammelt en onbekende lanterfanters trakteert; wie eindelijk zich inlaat met gevaarlijke vrouwspersonen — die zal het zichzelven te wijten hebben, wanneer hij niet heelhuids thuiskomt of gansch en al wegblijft, d. w. z. vermoord wordt.

Ziedaar de eigenlijke moraal, welke er bijv: uit den geruchtmakenden moord van dr. Kerwain te putten valt. Ontegenzeglijk is deze heelmeester op 12 October jl. in eene nauwe, donkere gang der *Borough*, achter eene herberg van laag gehalte, gewurgd, ter wille der weinige *shillings*, die hij nog bij zich had. De twee worgers, Waller en Balch genaamd —een paar allergevaarlijkste schavuiten — zijn veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van twintig jaren en hun handlanger Noble, die aan den mond der bedoelde gang de wacht bleef houden, terwijl zijne medeplichtigen dr. Kerwain afmaakten, tot eene tuchthuisstraf van veertien jaren.

Deze straffen, welke om hare mildheid de aandacht trekken, zijn slechts te verklaren, indien men aanneemt, dat de gezworenen beheerscht werden door de overweging, dat hun verdikt „manslag" en niet „moord" luidde. In de eerste plaats zijn zij blijkbaar van oordeel geweest, dat Waller en Balch geen voorbedachtelijken doodslag pleegden; dat hun hoofddoel roof was; dat zij zekerlijk dr. Kerwain gewelddadiglijk aanrandden, om hem, wat hij bij zich had, af te nemen, maar dat de worging een niet bedoeld „ongeluk" was, uit eene worsteling met het slachtoffer voortgesproten.

In de tweede plaats heeft de jury meend, dat dr. Kerwain, door zijne eigen gedragingen, tot de misdaad aanleiding gegeven heeft.

„Garrotting" komt hier nu en dan nog voor, doch bijna altoos onder omstandigheden, welke tot de misdaad aanleiding gaven. Vrouwen, die met overdreven juweelenpronk of eene goedgevulde beurs op straat loopen, worden aangevallen, en mannen aangerand, die hoogst waarschijnlijk ongemoeid gebleven zouden zijn, hadden ze de meest elementaire voorzorgen gebruikt. Maar niets wijst vooralsnog op een terugkeer der „garrotting days" in den winter van 1862 — 1863, toen heeren en dames, op klaarlichten dag, in de Oxford - street en andere bekende buurten der hoofdstad ter aarde geworpen, gekneveld en beroofd werden, zonder dat de politie langen tijd iets er tegen vermocht. Eerst de wederinvoering der geeselstraf door de wetgevende macht en hare gestrenge toepassing op de op heeterdaad betrapte „garrotters" maakte een einde aan hun gevaarlijk handwerk. Ongetwijfeld zou de heilzame knoet weder herleven in onze gevangenissen, mochten de aanradingen op straat van twintig jaren geleden opnieuw epidemisch worden.

(*Het Centr.*)

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij Gouvernements beschikking dd 14 dezer No. 23 is de heer L. van der Veen Zeppenfeldt benoemd tot plaatsvervanger van den Kantonrechter op *Aruba*.

Bij Gouvernements beschikking dd 16 No. 24 is de heer R. J. Gomez toegelaten tot het geven van onderwijs in de Spaansche taal in deze kolonie.

Bij Gouvernements beschikking dd 19 dezer No. 32 is de heer A. C. P. Charlouis, 1e. Luitenant der Infanterie, benoemd tot lid der commissie voor het fonds tot aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Nederlanden.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Carlos N. Iserie, Nicolina Lobo, Julio La Roche, Josefa Ravas, Eliza Romer, Francisco Bacilio, (Buena Vista) Brigida Debrot, Nachi Ponson, Alfredo Santiago, Lucia Doval Mardrede.

Niet voor verzending vatbaar de navolgende ongefrankeerde drukwerken geadresseerd aan Pedro H. Cruz, Aruba, J. D. de Jongh Pt., David A. de Lima, Curaçao.

Het stoomschip Cuban van de West India & Pacific Steamship Cº. van Liverpool is in den vroegen ochtend van den 17n. dezer aan de Zuidkust van het eilandje Klein Curaçao op strand geloopen.

Dit stoomschip was den vorigen avond van Porto Cabello naar deze haven vertrokken.

Het sleepbootje EMMA van den heer SMITH, en het fransch stoomschip SAINT PIERRE verlieten in den namiddag van den 17n. deze haven, met bestemming naar Klein Curaçao. Op weg kwamen zij een zeilboot tegen, door het gestrand schip afgezonden, met 2 zijner officieren aan boord. De EMMA nam de boot op sleep, en ook de SAINT PIERRE keerde naar de haven terug. Den volgenden morgen vertrok dit stoomschip op nieuw naar Klein Curaçao en bracht des avonds de mailzakken en de passagiers naar dit eiland.

De kommandant van het stoomschip DE RUYTER begaf zich in den ochtend aan boord van de CARACAS van de Red D line, die voor de haven lag, en na het binnenstoomen van de CARACAS, vertrok het stoomschip naar Klein Curaçao om aan het verongelukte schip hulp en bijstand te verleenen.

De eerste berichten over het gestrand schip gaven veel hoop op zijn behoud; later kwamen minder gunstige tijdingen, die echter op nieuw tegensproken worden.

De CUBAN heeft een nog al aanzienlijke lading in, bestemd voor dit eiland, Maracaibo en de havens van Columbia.

In den laten namiddag van gisteren is het stationschip DE RUYTER naar deze haven teruggekeerd. In den loop van den nacht vertrok het stoomscheepje SAINT PIERRE, aan boord nemende een zwaar anker, naar Klein Curaçao.

Het stationschip en de CARACAS vertrekken naar men zegt heden, en men heeft nog hoop de CUBAN vlot te krijgen.

Bij het ter perse gaan vernemen wij dat het stationschip en de CARACAS, wegens het gevaar aan de operatie verbonden van het voorgenomen vertrek naar Klein Curaçao hebben afgezien.

(*C. Ct.*)

NEDERLAND.

De Hollandsche kruiser "Johan Willem Friso," liep onlangs te Toulon binnen en loste de 21 gebruikelijke saluutschoten. De Franschen vegaten te antwoorden, waarop de admiraal zeeprefect aan den Hollandsche gezagvoerder verontschuldiging kwam vragen.

BUITENLAND.

Frankrijk. — De met zooveel aandrang geëischte lijkschouwing van den grooten uitdeeler der Panama-gelden, baron de Reinach, heeft plaats gehad. Een aantal journalisten waren met de geneesheeren en officieele personen meegereisd naar Beauvais, waar de Reinach begraven ligt, maar men liet de heeren bij de schouwing niet toe zoodat zij zich onder protest terugtrokken. Het resultaat der schouwing zal eerst over drie weken worden bekend gemaakt. Intusschen schijnt het thans vast te staan, dat alle berichten omtrent een ontvluchting van den baron zonder grond zijn. De vraag is nu alleen nog maar, aan welke oorzaak de dood is te wijten. Zooals men weet, heeft men, naast het bericht, dat de baron zelfmoord zou hebben gepleegd, ook het gerucht verspreid, dat hij zou zijn vermoord .... op aanwijzing van lieden, die er belang bij hadden, hem te doen verdwijnen. Waarschijnlijk moet men hierbij echter denken aan het product van een al te verhitte verbeelding.

— Te Parijs liep het gerucht, dat Edouard Drumont in vrijheid zou worden gesteld. Verschillende bladen uiten den wensch, dat daartoe zal worden overgegaan en dat men Drumont volop gelegenheid zal geven zijn licht in de Panama-zaak te doen schijnen.

— Het bericht van de Parijsche *Soleil*, dat het lijk van baron de Reinach gisternacht zou zijn geschouwd, blijkt onjuist te zijn geweest. De nieuwe minister van Justitie Bourgeois heeft gisteren in de Kamer verklaard, dat Zaterdag de schouwing zal plaats hebben.

De regeering verzekerde in hare "verklaring," dat zij ten stelligste bereid is de Kamer en de justitie in staat te stellen over de hangende zaken licht te doen opgaan. De heer Brisson verklaarde, dat de commissie geheel met de regeering wenscht samen te werken, om volledig licht over de zaak te doen opgaan. Hij is ervan overtuigd, dat de verschillende groepen der Rechterzijde hun volkomen medewerking zullen verleenen, om de geheele waarheid aan het licht doen komen. (*Toejuichingen van de Rechter-, beweging aan de linkerzijde*).

Tot leden der commissie, belast met het uitbreiden der bevoegdheden van de commissie van onderzoek, werden gekozen: vier leden van de Linkerzijde, twee leden van de Rechterzijde, die gunstig gestemd zijn voor het desbetreffende voorstel, en twee leden, eveneens gunstig gestemd, doch onder voorbehoud.

De Kamer heeft met 432 tegen 89 stemmen de urgentie aangenomen van een voorstel-Duchanel, hetwelk de houders van waarden der Panama-kanaal-maatschappij machtigt een syndicaat te vormen voor het instellen eener vervolging tegen het bestuur, onder het genot van gerechtelijken bijstand.

—De "Figaro" deelt een brief mee, door een zijner vrienden onlangs bij kapitein Driant, schoonzoon van Boulanger, afgeschreven. De brief gedagteekend uit Berlijn 20 November 1886 en gericht aan generaal Boulanger, alsdan minister, door het huis Löwe en Cie.

In dien brief biedt het huis Löwe en Cº. den Franschen minister van oorlog aan, hem het noodige materieel te leveren voor de fabrikatie van geweren in massa.

De voornaamste wapenmaker van het Duitsche rijk bood dus in 1886 Frankrijk aan het materieel te leveren voor de fabrikatie van het Lebelgeweer, en dat op een oogenblik dat de zaak Schnebele dreigde een oorlog tusschen de twee volkeren te doen ontstaan.

Belgie. — De commissie der muntconferentie heeft haar uit te brengen rapport vastgesteld. Na de verschillende overwegingen voor en tegen de voorstellen der heeren Gouldsworth, Tietien en Allard, met de amendementen der heeren Faville Forsil en Saincteletté uiteengezet te hebben, komt de commissie tot de slotsom dat aangezien de conferentie nog geen uitspraak heeft gedaan over het vraagstuk in het algemeen, de commissie ook niet gelooft zich te moeten uitspreken in eenigen zin over de verschillende voorstellen, noch te moeten in overweging geven eenig beslissing ten aanzien der aanhangige munt-theorieën.

Duitschland. — Bij den Duitschen Rijksdag is een uitvoerig rapport der Regeering ingekomen over den loop der cholera in 1892, de aangewende middelen tot hare bestrijding en haar invloed op handel en verkeer. Over het gevaar voor eene epidemie in 1893, zegt het rapport: Hoewel aangenomen mag worden, dat de cholera dezen winter, ten gevolge van de genomen maatregelen, buiten de Duitsche grenzen zal blijven, mag toch het gevaar voor het jaar 1893 niet te gering geschat worden. Volgens de ondervinding van vroegere epidemieën is de cholera, als zij eenmaal binnen het Wolga-gebied was ingedrongen, in Rusland tijdens het koude seizoen in den regel veel afgenomen, doch nooit geheel verdwenen. Er vertoonden zich integendeel meestal gedurende den geheelen winter sporadische gevallen, die in het voorjaar toenamen en nieuwe epidemieën deden ontstaan. Met eene herhaling van dien loop der zaken moet voor het volgende jaar rekening gehouden worden. Het gevaar voor het Pruisische Weichselgebied zal dan grooter zijn dan in 1892, omdat de nadering der ziekte in 1893 tijdens het warme seizoen te wachten is. Daar een dergelijke overwintering der cholera ook voor Frankrijk, Hongarije en Nederland niet buitengesloten schijnt te zijn, zullen de Overheden hare aandacht ook op den gezondheidstoestand in die landen moeten vestigen.

— Een redacteur van den *Matin*, de heer Des Houx, heeft te Varzin een onderhoud gehad met prins Bismarck. Uit het zeer uitvoerige verslag komt men eigenlijk niet veel nieuws te weten. Bismarck besprak successievelijk, de verklaring, dat Pruisen in 1870 den oorlog niet zocht, maar daartoe gedwongen werd,

---

bata regocijá su mes den e fortuna koe parcé destiná p'éle i él a resolvé di haci toer su esfuerzo pa adquirí e propiedad. Si e terreno mencioná no tin di costa más di diez mil franc, anto él tabatin siguranza di por hayéle.

Riba e dia fihá toer cos a bai na medida di su deseo, i yen di alegría él a mirá nan bati e terreno p'éle, sin koe él tabatin necesidad di surpasá e suma determiná. Tabata su fortuna koe no a presentá ningún comprador pa coempra toer e pártinan por junto, sino su deseo lo no a ser cumplí.

E vendedor, koe no a vendé obligá pa necesidad, tabata un septuagenario koe no a casá nunca i bibá den un grandi aislamiento, sí, hasta su vida tabata cubrí coe un sorto di misterio. Pueblo tabatin él pa un hacidó di bruha, pa un judío bieuw, i si nan no tabata agregá acerca abiertamente koe él tabata familia di diabel, á lo menos asina nan tabata keré.

Bao di Louis Philippe i hasta bao di Charles X, él tabata coe e conjurádonan di Carbonari; por consiguiente Masonnan tabata para riba pa consideréle como un di nan, i masjá loge, principalmente den e tempoenan difícil aljá, lo a ser altamente honrá, si e judio bieuw a larga pa nan algo den su testamento.

Ma él no ta un judío, manera nan ta keré. El no ta profesá ningún clase di religión, i p' esai e simple agricultornan, no conociendo e grande diversidad existente di religión, ta toeméle simplemente pa un judío. Su única religión ta — si nos por yaméle asina — di acumulá tanto capital posible.

¿Ta pakiko él a vendé su propiedadnan? No tabata del todo pa casualidad, i nos por ta sigur koe e bieuw, den kende su cabez sed di placa a formá toer sorto di plan, a haci su cálculonan pa delanti i él a mirá koe lo él saca doble ventaja, vendiendo awor su propiedad. Ma su plannan a keda secreto pa toer hende, pa motivo di ser un hende reservá.

Si pueblo a conservá su costumbre antigua, anto sin duda alguna nan lo a haci senjal di Santa Cruz, cada bê koe e bieuw sali ta camná aki aljá den coenucoe ó riba camina, pasobra e nomber koe nan a doenéle, tabata di hudío errante.

Un cos notable, i koe no ta sin interés pa nos relato. ta, koe e anciano ta íntimo amigo dje notario Decourchêne koe algún tempoe pasá tabata administrá biennan di Lucia Fontange.

El ta continuá.

het gevaar van het internationale socialisme, waartegen alle Gouvernementen zich in overeenstemming met elkander moesten wapenen en de Panama-zaak, waarbij hij het zeer afkeurde, dat tegen de Lesseps een vervolging is ingesteld. Voorts herhaalde de prins zijne verklaring, dat hij voorgoed uit het openbaar leven is getreden en niet meer in den Rijksdag zal verschijnen.

— In den Duitschen Rijksdag is de behandeling der nieuwe legerwet begonnen. De minister van Oorlog zette het standpunt der regeering uiteen en verdedigde de wet. Namens het Centrum sprak baron von Huene, die verklaarde, dat zijne partij het ontwerp nauwkeurig zou onderzoeken: hij hoopte met de regeering tot eene verstandhouding te zullen geraken.

De leider der vrijzinnigen, de heer Richter, meende dat de rijkskanselier, bij een willig gestemden Rijksdag, nog verder strekkende eischen zou stellen.

Graaf Caprivi verklaarde, zoo zeer overtuigd te zijn van de noodzakelijkheid van den maatregel ter verzekering van Duitschlands bestaan, dat, wanneer ook de Rijksdag de verantwoordelijkheid, welke op dat staatslichaam rust, op (Caprivi's) schouders wilde leggen, hij die met alle gerustheid zou overnemen. De heer von Manteuffel zeide, dat de conservatieven alleen dan tot de voordracht zullen toetreden, wanneer het hun blijkt, dat de hoedanigheid der troepen daaronder niet lijdt.

Er waren ook aan de orde: de interpellatie over de Muntconferentie te Brussel, die over het infanteriegeweer, en de legerwet.

— In Pruisen heeft de conservatieve partij zich openlijk voor de antisemieten uitgesproken. Op den geopenden partijdag werd met groote meerderheid de paragraaf van het ontwerp-program, waarin de anti-semitische beweging wordt gelaakt, onder grooten bijval en uitroepen ter eere van Ahlwardt, geschrapt. Slechts enkelen der aanwezigen kwamen tegen de toetreding der conservatieven tot de anti semitische beweging in verzet. Conservatieven en anti-semieten zullen voortaan, naar 't schijnt, samengaan aan de stembus.

De wending, welke het proces-Ahlwardt genomen heeft, legt hier veel gewicht in de schaal. Men voorspelt, dat de aangeklaagde nieuwe bewijsstukken zal overleggen, waaruit blijken moet, dat groote knoeierijen zijn gepleegd. De publieke opinie is over het algemeen gunstig voor Ahlwardt gestemd. De verpletterende meerderheid, waarmede hij te Arnswalde-Friedberg tot lid van den Rijksdag is gekozen, geeft daarvan trouwens een overtuigend bewijs. Naar men verneemt, zijn reeds protesten tegen die verkiezing bij den Rijksdag ingekomen, onder bewering, dat grove onregelmatigheden hebben plaats gehad. Het is echter zeer twijfelachtig of de Rijksdag een verkiezing nietig zal durven verklaren, waarbij de overwinnaar zulk een ontzaglijke meerderheid verkreeg, als te Arnswalde het geval was.

— Uit Dantzig wordt een groote brand gemeld. Drie graanpakhuizen zijn in de asch gelegd, bij den bluschingsarbeid zijn eenige brandweermannen ernstig gewond en een der hoofdlieden is jammerlijk omgekomen. Bovendien worden nog twee spuitgasten vermist.

Engeland. — De minister van Ierland in het Engelsche kabinet, de heer John Morley, heeft in een vergadering van kiezers te Newcastle eenige zeer merkwaardige mededeelingen gedaan. In de eerste plaats ontkende hij, dat het aantal misdaden in Ierland vermeerderd zou zijn sedert het liberale ministerie aan het bewind was gekomen. Tot staving dezer bewering las hij een rechterlijke statistiek voor. De regeering, zeide hij, zou in het Lagerhuis in Februari een *home rule*-ontwerp indienen, dat de Ieren behoorden aan te nemen en dat de Engelschen moesten goedkeuren.

— Het Engelsche Landbouwcongres heeft met betrekking tot het bimetallisme een zeer merkwaardig besluit genomen. Met algemeene stemmen hechtte het congres zijne goedkeuring aan een motie van den volgenden inhoud:

"Het congres is van oordeel, dat de voortdurende daling in den prijs van koopwaren, welke zoo noodlottig terugwerkt op alle landbouwbelangen, grootendeels geweten moeten worden aan de waardevermeerdering van het goud, aan den teruggang der wisselkoersen tusschen landen met den gouden en met den zilveren standaard.

"Het is verder van oordeel, dat het meest doeltreffende geneesmiddel gelegen zou zijn in een overeenkomst op een breeden, internationalen grondslag, waarbij de heropening bevolen wordt der Munten bij de voornaamste volkeren voor de onbelemmerde aanmunting van goud en zilver. En het congres noodigt de regeering met aandrang uit, de vaststelling van zulk eene internationale Muntconferentie in overleg met de andere daar vertegenwoordigde mogendheden."

Sinds de enkele (gouden) standaard in Engeland is ingevoerd, heeft men zulk een besliste verklaring daartegen niet gehoord. Slechts enkele congresleden verdedigden het monometallisme. Tegenover hen deed de oud-minister Chaplin opmerken, dat de goudmonometallisten zonder uitzondering de mannen zijn, die het goud *hebben* en voor zichzelven behouden willen, onverschillig of dit kwaad berokkent aan het volksbelang.

— Het plan van lord Winchelsea, om een grooten bond van Britsche landbouwers (eigenaars, pachters en boerenknechts) te vormen, is in beginsel aangenomen; voor uitwerking der onderdeelen is eene commissie *ad hoc* benoemd.

Oostenrijk. — Het valt niet te ontkennen, dat de anti-semitische beweging in kracht wint. In Oostenrijk maakt zij groote vorderingen, getuige o. a. de onrust in Duitsch-liberale, met de joden voeling hebbende kringen aan den dag gelegd en de maatregelen, die worden beraamd, om de beweging te stuiten. Zoo seinde men uit Weenen, dat het bureau der vereeniging tegen het antisemitisme aan den heer Smolka, den president der Kamer een verzoekschrift heeft ter hand gesteld, waarin de wensch wordt uitgesproken, dat de „anti-semitische woelingen" in de Kamer onderdrukt zouden worden. De heer Smolka verklaarde in antwoord hierop, dat hij het gedrag der anti-semitische afgevaardigden sterk afkeurde, maar dat de reglementen hem niet de bevoegdheid gaven, om krachtiger tegen hen op te treden dan hij deed.

Rusland. — Een telegram uit Kiew meldt:

De gouverneur der provincie Poltava, is in zijne kamer vermoord. Men denkt aan eene nihilistische wraak.

— De tijdelijk waarnemende minister van marine Tschitschutschen, is gisteren bij het bezichtigen van in aanbouw zijnde werken door een bij ongeluk naar beneden vallend stuk hout in het aangezicht verwond. Hij is onder geneeskundige behandeling en zijn toestand is bevredigend, doch vereischt volstrekte rust.

Spanje. — Het nieuwe Spaansche ministerie, met Sagasta tot premier, heeft den eed afgelegd en hield daarna zitting om de verklaring vast te stellen, die heden in de Kamers zal voorgelezen worden. De hoogere ambtenaren van de departementen en alle prefecten hebben hun ontslag genomen.

Volgens enkele bladen heeft de minister-president met den afgetreden premier Canovas geconfereerd, ten einde te bewerken, dat de Kamers eenige financieele plannen aannamen. Dit bericht wordt echter niet bevestigd.

Vele diplomaten hebben telegraphisch hun ontslag aangeboden.

In den ministerraad, is voor zoover men weet, besloten, dat de Kamers onmiddellijk ontbonden zullen worden. De nieuwe Kamers zullen tegen 1 April bijeengeroepen worden. Groote besparingen zullen worden ingevoerd in alle departementen, die van oorlog en marine inbegrepen. Geen nieuwe leening zal worden uitgeschreven, tenzij de krediet des lands dit noodzakelijk mocht maken. Begrootingen zullen gereed gemaakt en bij de Kamers ingediend worden, zoodra deze weder bijeenkomen.

VERSCHEIDENHEDEN.

— Een ideaal Parlement in 17.. De Panama-zaak, die de Fransche politieke wereld in al hare brutale omkoopbaarheid heeft tentoongesteld, gaf dezer dagen aan Alfred Capus gelegenheid tot de volgende satire.

De President. Aan de orde is het wetsontwerp door den heer Dupont voorgesteld.

De heer Dupont. Ik vraag het woord. In naam van een groep kapitalisten en in mijn naam bied ik vijftienhonderd frs. aan elk afgevaardigde, die mijn voorstel stemt.

Een stem. 't Is weinig! (Goedkeuring op verscheidene banken).

De heer Dupont. Biedt dan meer.

Een andere stem. 't Is eene belachelijke som!

De president. Ik verzoek u den spreker niet te onderbreken. Zoo gij argumenten hebt te doen gelden, kom dan op de tribune.

De heer Durand. Ik vraag het woord.

De president. Gij hebt het.

De heer Durand. Ik ken de reden niet, waarom mijn achtbare collega, de heer Dupont, zich in deze zaak mengt, en daar bemoei ik mij ook niet mede. Doch ik bied niet vijftienhonderd frs. maar twee duizend! Ik herhaal het, twee duizend frs. die ik betalen zal aan ieder, die zijn stem geeft aan mijn tegenvoorstel. (Levendige ontroering).

Een stem. Dat is beter.

De heer Dupont. Vijfentwintighonderd frs. voor het voorstel. (Bravo's).

De heer Durand. Drieduizend er tegen!

De heer Dupont. Vierduizend.

De heer Durand. Ik doe er nog vijfhonderd bij.

De heer Dupont. Gij zult mij geen schrik aanjagen! Vijfduizend! (Langdurige ontroering).

De president. Wie biedt er meer! Vijfduizend franken voor den heer Dupont.

De heer Durand. Vijfduizend tweehonderd.

De heer Dupont. Zesduizend! (Toejuichingen).

De president. Eenmaal, andermaal, niemand meer? Voor de derde maal.. Mijnheer Dupont. (De heer Dupont wordt geluk gewenscht).

De heer Wilson. Ik vraag het woord om openbaar protest aan te teekenen tegen de verkeerde praktijken, die onze zittingen binnensluipen.

De president. Mijnheer Wilson, gij beleedigt uwe collega's

Het wetvoorstel van den heer Dupont wordt in stemming gebracht en met groote meerderheid aangenomen.

NOTICIANAN DI CABEL.

Paris, 13 *Enero.* — Vice almirante Ricunier ta aceptá cartera di marina. Coe 329 voto contra 206, gabinete nobo a obtené un voto di confianza.

Berlin. — Den un discurso nobo den Reichstag, von Caprivi a haci mirá necesidad urgente di adoptá e lei militar.

Londres. — Duque di York lo asisti na e revista naval na apertura di exposición di Chicago.

Paris, 16 *Enero.* — Na consecuencia di informe falso koe algún corresponsal estrangero ta manda pa nan periódico, tocanti e cuestión di Panamá, gobierno a resolvé di expulsá e corresponsalnan fô di territorio francés.

Den un reunión di accionista- i dónjonan di obligación di Panamá, nan a decidí di formá un compañía nobo pa continuá e empresa di canal.

Na Congo, colisión den un tren di mercancías koe tabatin un wagón, cargá coe dinamita, i un tren di pasajero. 50 morto na consecuencia di esplosión dje dinamita.

Paris, 17 *Enero.* — Coe 352 contra 34 voto, Cámara di diputádonan a aceptá e lei pa sacá e periodistanan extrangero fô di Francia.

Londres. — Nan ta anunciá varias desgracia riba la mar.

Paris, 18 *Enero.* — Mr. Paul de Cassagnac a desafiá Mr. Dupuy, di periódico *Le Temps* i miembro dje *comission d' enquête.*

Berlin. — Den un discurso, Caprivi dici koe relacionnan coe Dinamarca ta masjá mal pará.

Nan ta doená pa sigur koe rei di Dinamarca lo no asistí na matrimonio di princesa Margarita.

LO QUE SE LE HIZO AL REY DE PERSIA

Voy á contar lo que pasó á un cierto gran Rey de Persia. Por supuesto, era rico y sus rentas ascendían á mucho más de lo que él podía gastar. Pues bien, un día su capital fué invadida por un numeroso ejército musulmán que dió una tunda á los persas é hicieron prisionero al Rey. ¿Y qué crees lector que hicieron con él? ¿Crees que le hirvieron en aceite ó que le decapitaron? Nada de eso; no le hicieron daño alguno; solo le encerraron en su propia tesorería, llevándose la llave en el bolsillo. Allé le tienes en un gran salón lleno de diamantes, perlas, esmeraldas, rubís, záfiros y toda clase de piedras preciosas, además de una gran cantidad de dinero. Su Majestad se figuró que, teniendo todo en cuenta, no le iba muy mal; pues allí estaba vivo y sano y rodeado de todas sus riquezas y dijo para sí; "los musulmanes no son tan malos; es verdad que han matado algunos miles de persas, pero eso no significa nada." Poco después, sin embargo, se le antojó al Rey echar un bocado y trató de abrir la puerta, llamó, gritó y por fin dió patadas á la puerta, pero sin resultado, porque, aunque los musulmanes le habían dejado su dinero omitieron hacer arreglos para que comiera; de manera que aquí estaba el Rey con dinero suficiente para comprarse todo el mercado de Covent Garden, pero sin un pedazo de pan para satisfacer las necesidades del estómago, ó, una gota que beber. Ahora se ve lo que aconteció — unas tres semanas después, los persas se sublevaron, echaron fuera á los musulmanes y fueron en busca del Rey y por fin le hallaron en su tesorería, tirado en el suelo, habiendo fallecido de hambre.

Ahora, lo más particular es que, el que no es muerto de golpe, se muere de hambre, como le sucedió al Rey de Persia. ¿No lo crees tu lector? Veremos! El Señor Matthew Clayson, que vive en N°, 206 Thomas Street, West Gorton, Manchester, un hombre honrado, como nos consta, el día 26 de Diciembre último escribió á Londres y en su carta dice: "No podía comer lo que se me ponia delante." ¿Por qué no? El dice que se encontró en este estado en Mayo de 1890; hasta entonces siempre se había encontrado sano, robusto y con mucho ánimo; después empezó á sentirse pesado, adormido y sin ánimo para nada. "Empecé," dice él, "á sentir gran opresión en el pecho y á los costados, aún después de haber participado de la comida más sencilla y ligera, acompañada de dolores fuertes de vientre. Apenas podía respirar y en vía á mi empleo, tenía que descansar con frecuencia y batallar para recobrar mi aliento. Más tarde me entró una tos desagradable y cuando me levantaba de la cama me parecia que me iba á sofocar; lo que continuaba por algunas horas. Siempre estaba sin aliento y la gente me decía que estaba padeciendo de astma. De día en día me hallaba peor y no encontraba ni satisfacción ni goce en la vida. Día y noche estaba abatido y con dificultad iba y volvía de mi trabajo. Fuí á un médico en Clowes Street quien me dijo que estaba padeciendo de influenza y bronquitis y me dió medicinas que no me aliviaron. Viendo el mal estado en que estaba los gefes de la casa donde estoy empleado me dieron permiso para ausentarme y me aconsejaron cambio de aire. Fuí á la isla de Man, pero estuve malo todo el tiempo que permanecí allí y regresé á casa peor de salud que cuando salí de ella.

"A fines de Setiembre de 1890 fuí á dar un paseo á coche hasta Bowdon y allí un amigo mencionó El Jarabe Curativo de la Madre Seigel, añadiendo que le había curado. Compré una botella en el almacén de Cadman en Clowes Street y fué tan grande el alivio que en unos pocos días me sentí que podía correr á mi trabajo y como si me hubiesen levantado un gran peso de encima. Cuando concluí la botella ya estaba bueno y desde entonces no he vuelto á sentir más dolores ni falta de respiración.

"Hace cuarenta años que he vivido en esta vecindad y veinte y ocho años que trabajo en la misma casa."

(Firmada) MATTHEW CLAYSON.

El Rey de Persia pereció entre sus joyas porque no tenia que comer. Personas que fueren de indigestión y dispepsia, tienen dolores y con frecuencia mueren en medio de la abundancia, porque no pueden comer. A nuestro amigo, el Sor. Clayson casi le sucede lo mismo. Asma, que es causada por los nervios ser envenenados por mala sangre, es uno de los síntomas. Ahora díme: ¿Has conocido á alguna persona que sufra de alguna enfermedad sería mientras pueda comer bien y digerir lo que coma? No, ni jamás lo verás. ¿Y po qué no? Porque la enfermedad empreza con indigestión y concluye con el enfermo morrirse hambre. Así sería si la Madre Seigel no pudiera curarlo. De todos modos el Sor. Clayson cree que lo puede curar y de ese modo piensan muchas otras personas.

Imprenta de la Libreria de A. Bethencourt e Hijos, Curaçao.